ÎN NUMELE LUI GUCCI

Patricia Gucci

LIBRIS

Patricia Gucci

împreună cu Wendy Holden

ÎN NUMELE LUI GUCCI

traducere din limba engleză de
LOREDANA BUCUROAIA

asupra celor trei fete ale mele. Din motive pe care nu reușisem încă să le înțeleg, atrăgeam bărbați total nepotriviți pentru mine și suferam enorm din cauza asta. Iubirea adevărată – ca aceea împărtășită de părinții mei pe parcursul relației lor lungi și complicate – mă ocolise.

Din fericire am avut parte de prieteni minunați, dar mă susțineau și ei doar atât cât puteau. Rugăciunile și meditația m-au ajutat, dar mi-am dat seama că o parte a problemei era că mă simțeam dezrădăcinată. Nu-mi întâlnisem niciodată bunicii și abia îmi cunoșteam frații. Pe tatăl meu am început să-l cunosc cu adevărat doar în ultima parte a vieții sale, iar mama rămăsese un mister pentru mine. Cu cât am săpat mai mult în propriul subconștient, cu atât am realizat că alegerile mele nechibzuite păreau să fie legate de copilăria fracturată și de relațiile de familie disfuncționale. Pentru a merge înainte, trebuia să mă întorc la rădăcini și să mă împac cu propriul trecut.

La un moment dat m-am gândit că poate, dacă aș scrie o carte despre tatăl meu, m-ar ajuta. Am vrut să aștern pe hârtie viața noastră cu el așa cum am trăit-o – ca o mărturie pentru familia mea. Speram să le las copiilor mei un memento unic și sincer, nu povestea cu iz senzaționalist spusă de alții. Și, cel mai important, cred că tatăl meu își merită locul în istorie, nu doar pentru rolul său în crearea brandului Gucci, ci și pentru rolul de pionier în crearea și răspândirea în toată lumea a faimoasei etichete „Made in Italy".

Dar ceea ce nu am prevăzut a fost că documentarea pentru carte avea să mă apropie din nou de mama. După ani de înstrăinare, am reușit într-un final să încep să înțeleg legătura lor unică și să-i acord mamei creditul cuvenit.

Surpriza a apărut în 2009, când am vizitat-o la Roma. După o regretabilă perioadă de șase luni în care comunicarea dintre noi se limitase la conversații telefonice de două ori pe săptămână, am stat față în față și am început

să vorbim. Sperând să învăț ceva din periplul ei spre descoperirea de sine, i-am povestit despre experiențele prin care trecusem în ultimele luni, inclusiv despre călătoriile și vizitele făcute la diverse refugii spirituale. A înțeles că încă încercam să mă „descopăr".

– Am întâlnit mulți oameni interesanți, iar unii dintre ei m-au făcut să realizez câte lacune există în amintirile mele din copilărie, i-am spus eu cu prudență. De fapt, toată povestea nu e decât o mare gaură neagră. Recunosc că nu am întrebat niciodată, dar știu atât de puține despre tine, despre Papà și despre viața voastră când erați mai tineri și mi-aș dori să aflu mai multe.

Îmi dădeam seama din limbajul său corporal că nu se simțea în largul ei cu direcția în care o luase discuția și că prefera să nu vorbească despre așa ceva. De fiecare dată când încercasem în trecut, ea închisese subiectul spunând că nu-și aduce aminte sau – și mai grăitor – că nu voia să-și aducă aminte. Obișnuința de a ține totul în ea, fără să explice niciodată nimic și lăsându-mă să bâjbâi prin întuneric, era un tipar care se repetase pe tot parcursul vieții mele, așa că mă temeam că nu se va schimba acum mare lucru.

Cum era de așteptat, m-a măsurat sceptic și a dat din umeri.

– La ce bun, după toți acești ani? m-a întrebat ea.

– Păi, m-am gândit că poate te-ar ajuta și pe tine dacă ai vorbi despre asta, i-am răspuns. Știu că întotdeauna te-ai simțit neînțeleasă.

M-a privit în liniște câteva momente. Când s-a ridicat abrupt și s-a îndreptat spre dormitor, am crezut că am mers prea departe și că discuția era încheiată. Dar ceva din ce am spus în acea zi trebuie că a mișcat-o, pentru că a revenit cu o geantă de piele purtând emblema Gucci.

– Tatăl tău mi-a scris multe scrisori. Le-am păstrat pe toate. Uite, vreau să ți le ofer, mi-a zis ea întinzându-mi geanta.

Până în acel moment, în apartamentul luminat de razele soarelui, habar nu aveam că Papà i-ar fi trimis măcar un bilețel mamei. Își trăise viața într-un galop continuu și nu-mi imaginam când să fi avut timp să îi scrie atâtea *lettere d'amore*.

M-am abținut cu înțelepciune de la orice comentarii, am desfăcut fermoarul genții și am scos un teanc de scrisori, unele pe hârtie albastră cu însemnele poștei aeriene, altele pe coli de hârtie cu antetul hotelului, scrise la mașină sau scrise de mână de tatăl meu – toate în italiană. Prețioasei arhive din anii în care o curta pe mama, între 1958 și 1961, i se adăugau telegramele de peste Ocean. De ce o fi păstrat toate aceste scrisori timp de peste cincizeci de ani?

Răsfoindu-le rapid, mi-a atras atenția un paragraf: „Comoara mea, iubirea mea, nu mă părăsi! Nu distruge tot ce este mai bun în viața mea... nu mă da la o parte; acest sentiment nu este o pasiune de moment, ci o iubire complexă, fără margini."

Nu-mi venea să cred ce citesc. Mama m-a urmărit câteva secunde în timp ce le răsfoiam, apoi s-a ridicat să facă un ceai.

– Sunt scrisori atât de frumoase, a spus ea încet, din cadrul ușii. Tatăl tău era un maestru al cuvintelor. A fost unul dintre lucrurile care m-au atras la el de la bun început.

– Vrei să le citim împreună? am întrebat-o.

Dar și-a ridicat mâna și a clătinat din cap.

– Nu pot. Îmi amintesc ce sentiment îmi dădeau în urmă cu atâția ani. Și asta este de ajuns.

Mi-au dat lacrimile: tocmai îmi oferise o moștenire de neprețuit. La două decenii după moartea lui, deschisese o fereastră spre viața lor secretă – prima dată când puteam să arunc o privire spre ceea ce fusese un adevărat mister pentru mine atât de mult timp.

– Dar sunt incredibile, mamă! am exclamat.

– Da, a adăugat ea. Era un fel de *fiaba* (basm) – dar nu neapărat cu final fericit.

Darul oferit de ea a marcat începutul aventurii mele de reconstruire a puzzle-ului vieții părinților mei și, în final, al propriei mele vieți. Cuvintele tatălui meu au iscat nenumărate alte întrebări, multe dintre ele găsindu-și răspunsul cu ajutorul mamei. Cercetările m-au purtat apoi într-o călătorie fascinantă spre originile mele, la Florența și la Roma, o călătorie care m-a luminat din mai multe puncte de vedere.

S-au scris atât de multe despre „saga" Casei Gucci, cu mult prea mult accent pe căderea în dizgrație a tatălui meu și pe relațiile de familie înverșunate care au dus la scandaluri, divorț și chiar crimă. Și atât de puține despre ce om minunat a fost și despre cât de mult a iubit-o pe mama.

Prin puterea cuvintelor sale, l-am redescoperit ca pe o persoană pasionată și sensibilă, în contrast puternic față de reputația lui publică de director nemilos care conducea totul cu mână de fier. Și am văzut dintr-o nouă perspectivă povestea de dragoste neobișnuită dintre părinții mei în epoca de aur – *la dolce vita*. Pentru mine a fost o experiență care mi-a deschis ochii după o copilărie mai degrabă confuză. Am ajuns în punctul în care puteam să apreciez nu doar frământările tatălui meu, ci și sacrificiile făcute de mama, ca tânără sortită să devină amanta și partenera de viață a unui erou al Italiei moderne, neapreciat la justa lui valoare.

În decursul pelerinajului meu, mama a reușit în sfârșit să se deschidă față de mine și să mi-l arate pe Aldo Gucci dincolo de ceea ce părea a fi la prima vedere – o parte a lui pe care eu apucasem să o văd doar în ultima perioadă a vieții lui. „Avea și o altă față", repeta ea. „O față pe care doar eu am știut-o. Acesta era adevăratul Aldo."

Și, dezvăluindu-mi mai multe despre el, am văzut-o și pe ea, pentru prima dată, prin ochii lui.

LIBRIS

2

Fiind crescută în Anglia și considerându-mă mai degrabă de origine britanică, în ciuda naționalității italiene a părinților mei, întotdeauna mi s-a părut potrivit că povestea Gucci a început, în urmă cu mai bine de un secol, la Londra.

Bunicul meu patern a fost botezat Guccio Giovanbattista Giacinto Dario Maria Gucci, un nume care trebuie să fi fost imposibil de pronunțat odată ajuns în Londra, în 1897, când a trecut pragul Hotelului Savoy de pe malul Tamisei. Adolescentul sprinten din Toscana, crescut într-un orășel la patruzeci de kilometri de Florența, plecase de-acasă la șaisprezece ani în căutarea norocului. După ce și-a croit drum până pe coastă, și-a plătit drumul spre Londra lucrând ca fochist pe un cargobot cu aburi. Afacerea cu pălării de paie a unchiului său din Florența, aceeași la care lucra și tatăl său, întâmpina greutăți financiare și urma să fie curând preluată de altcineva, lăsând familia fără niciun ban.

Guccio, dornic să facă tot ce putea ca să ajute, trebuie să fi auzit povești despre averile făcute la sfârșit de secol în Regatul Unit condus de regina Victoria. Era epoca

numită *gay nineties* sau *naughty nineties* („veselii ani nouăzeci" sau „indecenții ani nouăzeci") – o perioadă a frivolității, a ostentației și a opulenței de care s-au bucurat mai ales cei din clasele superioare. Tururile grandioase de-a lungul și de-a latul Europei deveniseră o modă printre americanii bogați și printre cei din colonii dornici să-și cheltuiască milioanele făcute din diamante, căi ferate, industrie sau aur, care aleseseră Londra ca punct de plecare spre călătorii extravagante pe tot Continentul.

Bunicul a murit cu zece ani înainte să mă nasc, așa că nu am putut să-l întreb cine îi recomandase să-și caute de lucru în cel mai luxos hotel din capitală. Arhivele Hotelului Savoy arată că la momentul respectiv erau mai mulți italieni angajați în rândul personalului hotelier și că acești tineri cu tenuri măslinii și figuri angelice erau foarte căutați pe post de valeți. Mănușile lor albe, apretate, bonetele fistichii și uniformele șic trebuie să fi creat o imagine reconfortantă pentru cei din crema societății, care începuseră să îndrăgească noul concept de a sta într-un loc care le oferea servicii ireproșabile, electricitate – utilitate de ultimă oră –, dar și apă caldă și rece. Era mult mai convenabil să rezervi camere la hotel decât să te ocupi de întreținerea unei case la oraș, iluminate cu gaz, friguroase și fără prea multe facilități de lux. Hotelul avea până și propriile lifturi, cunoscute sub denumirea de „camere ascendente", cu două viteze, ca să nu le provoace leșinuri doamnelor.

Eticheta anilor 1890 dicta ca oaspeții să fie conduși la recepție imediat ce coborau din trăsurile trase de cai. Valeții personali rămâneau în urmă să indice personalului hotelier ce bagaj aparținea fiecărui oaspete. Superbele valize confecționate manual, adesea gravate cu inițialele sau cu blazonul familiei, erau produse de o mână de firme de pielărie din Europa, cele mai notabile fiind poate Louis Vuitton din Paris, H.J. Cave & Sons din Londra și Asprey,

de pe strada New Bond, ale căror truse de toaletă, geamantane și genți de călătorie sunt încă sub mandat regal, ca firmă furnizoare a casei regale britanice.

Cu toate că trebuie să fi vorbit destul de prost engleza când a ajuns acolo, tânărul Guccio a fost angajat la Savoy pe post de valet, unde a și rămas patru ani. Rolul principal al bunicului meu era să care, pe scări sau cu liftul de serviciu, acele grămezi nesfârșite de bagaje din curtea interioară – la care se ajungea trecând pragul porților înalte cu piloni de granit de pe Savoy Hill – și până sus, în apartamentele opulente cu priveliște spre Tamisa. Acolo, trebuia să ajute la separarea și sortarea bagajelor înainte de a le lăsa cameristelor și valeților personali pentru despachetare. Era un job pentru care nu aveai nevoie decât de o atitudine servilă, rezistență și limbajul semnelor.

Să fii valet era o slujbă modestă, plătită cu mai puțin de doi șilingi și șase penny pe săptămână plus casă și masă (aproximativ 2$), dar o monedă *half sovereign* (5$) lăsată de vreun oaspete generos putea să schimbe norocul unui tânăr.

După o copilărie petrecută într-un fund de provincie, bunicul trebuie să fi fost uluit să ajungă în primul hotel de lux din Londra, deschis cu mare tam-tam în 1889. Un loc față de care am simțit întotdeauna un atașament special, Hotelul Savoy este în continuare considerat unul dintre cele mai impunătoare locuri din Londra. Nu e greu de imaginat cât de elegant trebuie să fi fost la vremea lui.

Hotelurile Berkeley, Carlton și Ritz nici nu fuseseră construite încă, iar Claridge's – deținut de proprietarul Hotelului Savoy, impresarul de teatru Richard D'Oyly Carte – era mai degrabă un fel de club pentru mica aristocrație. Cu César Ritz ca manager general și cu primul bucătar celebru, Auguste Escoffier, ca *maître chef*, Savoy a promovat ideea, inovatoare la vremea respectivă, că hotelul poate fi un loc onorabil pentru reprezentanții aristocrației

și chiar pentru familia regală. Devenise un loc de întâlnire, și nu doar un spațiu cu camere de dormit. Artiști ca Noël Coward și George Gershwin întrețineau clientela formată din oaspeți internaționali, inclusiv vedete din show-business, printre care Sarah Bernhardt, Dame Nellie Melba și Lillie Langtry, pentru care erau create preparate culinare speciale.

Mă întreb adesea dacă bunicul o fi întâlnit-o vreodată pe vreuna dintre aceste vedete. I-o fi aruncat Noël Coward vreo monedă? Lillie Langtry o fi fost drăguță cu el? Chit că i-a întâlnit sau nu, sunt sigură că ar fi fost înmărmurit să știe că, dacă starurile vremii ar fi trăit suficient, numele lui de familie ar fi fost pe buzele tuturor.

Restaurantul hotelului, pe care îl cunosc atât de bine, a fost unul dintre primele locuri în care era acceptat ca doamnele să ia masa în public. Iar asta a dus la creșterea interesului față de modă și față de noile tendințe, ceea ce a însemnat și mai multe cutii pentru pălării, valize, etui-uri pentru umbrele de soare și genți Gladstone pe care tinerii valeți cu fețe inocente, precum bunicul meu, le aveau de cărat.

Dar începând cu anul 1901 atmosfera în Marea Britanie s-a schimbat. Pe 22 ianuarie a murit regina Victoria, după o domnie de șaizeci și patru de ani, provocând o undă de șoc. Războiul anglo-bur a creat și mai multă nesiguranță și turbulențe politice, iar „The Gilded Age" (Epoca aurită) nu mai părea așa strălucită. Acela a fost momentul în care tânărul Guccio, ajuns la douăzeci de ani, a decis să întoarcă spatele orașului pe care ajunsese să-l iubească, ca să revină în Florența cu banii strânși cu atâta grijă.

Ajuns înapoi în sânul familiei, a pornit în căutarea unui nou serviciu, dar a găsit mai întâi o soție – o tânără charismatică, mamă a unui copil, numită Aida Calvelli, care lucra pe post de cusătoreasă, tatăl ei fiind croitorul local. Guccio l-a adoptat pe Ugo, copilul ilegitim al Aidei, al cărui tată murise înainte să se poată căsători cu ea. Trebuie

să fi fost un scandal monstru la momentul respectiv, dar Guccio a încălcat convențiile, s-a căsătorit cu ea și a înfiat băiatul. Totuși el nu l-a acceptat niciodată pe Ugo ca pe propriul copil și în final cei doi s-au înstrăinat.

În decurs de câțiva ani, Guccio și Aida au avut o fată, pe mătușa mea Grimalda, și patru băieți, printre care și tatăl meu, Aldo, născut la 26 mai 1905. Unul dintre băieți a murit de mic, rămânând astfel trei frați ale căror destine se vor intersecta inevitabil cu al meu.

Având o scrisoare de recomandare de la Savoy, bunicul și-a găsit rapid un loc de muncă la firma belgiană Compagnie Internationale des Wagons-Lits, care opera cele mai luxoase trenuri cu aburi ale Europei, inclusiv Blue Train și Orient Express. Dar planurile lui de a-și construi o carieră acolo au fost întrerupte de încorporarea în serviciul militar. Avea treizeci și patru de ani în 1915, când Italia a intrat în Primul Război Mondial, și a primit ordinul să se prezinte ca șofer la unitatea de transport a armatei.

Tot ce știu despre timpul petrecut de el în tranșeele brutale ale războiului, în munții dintre Imperiul Austro-Ungar și Italia, este că a reușit cumva să scape nevătămat, într-o perioadă în care peste șapte sute de mii de oameni au murit. După război a găsit de lucru la Franzi, companie fondată la Milano, în 1864, de Rocco Franzi și fiul său Felice, care producea obiecte de piele și care acaparase piața italiană de genți de voiaj pentru călătorii europeni cu pretenții. Geamantanele lor stilate și valizele din „piele Franzi" parfumată cu esențe exotice deveniseră omniprezente pe aproape toate vapoarele cu aburi și în toate trenurile de clasa întâi, fiind probabil des întâlnite și la Savoy. Istoria nu consemnează dacă angajarea la Franzi a fost o mișcare planificată de bunicul meu sau doar o întâmplare.

Dar nu i-a trebuit mult timp până să se convingă că avea un viitor în domeniul marochinăriei de lux. A început ca

ucenic, a învățat cum să selecteze și să trateze pieile pentru a crea produse exclusiviste, durabile și flexibile, iar apoi a ajuns să conducă tăbăcăria Franzi din Roma. La început făcea zilnic naveta spre capitala Italiei, pentru că bunica a refuzat cu încăpățânare să dezrădăcineze tânăra familie și să părăsească Florența natală. După un timp, puternica și energica Aida și-a convins soțul să-și asume cel mai mare risc din viața lui: să-și dea demisia, să se întoarcă acasă, în cartierul Oltrarno, la sud de râul Arno, și să pornească propria afacere.

Bunicii mei au cumpărat un magazin micuț, pe o stradă cu piatră cubică, la nord de râu, nu departe de cartierul șic cu magazine de modă și cafenele, dominat de Via de' Tornabuoni. Magazinul era bine situat, la distanță mică de faimosul Ponte Vecchio, străbătut fără greș de aproape toți vizitatorii Florenței. Însemnări ale vremii sugerează că modesta prăvălie era plină până la refuz de valize, genți de mână, serviete și geamantane de toate felurile. Avea și propriul atelier pe care Gucci îl umpluse cu piele din Germania, cumpărată angro la un preț foarte convenabil, grație ratei de schimb avantajoase de după război.

Fiind un bărbat cu gusturi impecabile, bunicul sperase să creeze obiecte de marochinărie de calitate superioară, similare celor pe care le căra când era tânăr, dar folosind piei mai ieftine, îmbunătățite prin tehnici iscusite de tratare și de vopsire. Propriile sale modele elegante, bazate vag pe stilul și croiala englezească, erau lucrate de meșteșugari din Florența atenți la detalii. Fiecare obiect nou purta prima monogramă Gucci: o imagine de mici dimensiuni cu un tânăr valet în uniformă completă și cu bonetă pe cap, cărând un geamantan într-o mână și o geantă Gladstone în cealaltă. Era o formă subtilă de recunoaștere a perioadei în care se formase.

Guccio Gucci și-a deschis afacerea din Via della Vigna Nuova nr. 7 în 1921. Numele străzii se traduce prin „via

nouă" și sunt sigură că a sperat la o recoltă bogată. Numele „G. Gucci & Co." era scris cu font argintiu pe o placă de marmură neagră, așezată deasupra unei uși în stil Art Deco. Am vizitat locul de nenumărate ori – acum este doar o parte din reprezentanța Gucci cu intrare principală pe Via de' Tornabuoni – și nu e greu să-ți imaginezi cum arăta acum o sută de ani.

O reclamă din vremea respectivă, publicată în ziarul local *Sassaiola Fiorentina*, descria specialitatea magazinului ca fiind *valigeria Inglese* (genți de voiaj englezești). Locul punea la dispoziția clienților și *articoli finissimi per regali* (articole fine pentru cadouri). Bunicul era numit *direttore comproprietario* (coproprietar al afacerii împreună cu un investitor al cărui nume nu a fost publicat), „angajat în trecut la producătorul de marochinărie Franzi". Bărbatul de patruzeci de ani, tată a patru copii, care în adolescență căra genți similare aparținând altora, trebuie să fi fost emoționat și mândru în același timp să stea în spatele tejghelei de sticlă, cu mustața sa cerată, așteptându-și primul client.

Dând dovadă de inteligență, s-a concentrat pe durabilitatea produselor; se spune că obișnuia să sară pe geamantane ca să demonstreze cât de rezistente sunt. Calitatea era cea mai importantă și știa că, odată ce se va duce vorba, produsele sale se vor vinde. Afacerea a mers încet la început, dar reclamele din ziare i-au adus curând clienți, iar recomandările celor mulțumiți de obiectele cumpărate nu au întârziat să apară, exact așa cum visase. În timp, a început să ofere și servicii de reparare a valizelor deteriorate în timpul călătoriilor anevoioase pe mare sau cu trenul – o problemă pe care o cunoștea prea bine din zilele lui ca valet. Repararea curelelor rupte și remedierea zgârieturilor grosolane au devenit o activitate secundară atât de profitabilă, încât bunicul meu, cu un apetit crescând pentru succesul comercial, a reușit să-și deschidă un nou atelier.